

การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 *

SCHOOL MANAGEMENT TO PROMOTE STUDENT HEALTH UNDER THE OFFICE OF THE LOEI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 2

กาญจนสุตา ทองอ่อน

Kanjanasuda Thong-on

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: kanjanasuda.th@gmail.com

วันที่รับบทความ : 5 พฤษภาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 11 พฤษภาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 13 พฤษภาคม 2568

Received 5 May 2025; Revised 11 May 2025; Accepted 13 May 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และอายุ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บุคลากรในสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 303 ราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามระดับประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์

Citation:

* กาญจนสุตา ทองอ่อน. (2568). การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 592-609.

Kanjanasuda Thong-on. (2025). School Management To Promote Student Health Under The Office Of The Loei Primary Education Service Area 2. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 592-609.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

แบบมีโครงสร้าง โดยผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร่วมกับการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test, ANOVA (F-test) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อสนับสนุนสุขภาพของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านก็ยังอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร แสดงให้เห็นว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน
3. การเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่พบความแตกต่าง
4. การเปรียบเทียบตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ยกเว้นด้านสุขภาพ ที่ไม่พบความแตกต่าง
5. แนวทางส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อเสนอแนะที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ควรจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอ เช่น ระบบไฟฟ้า น้ำประปา ถนน อาคารเรียนที่ถูกสุขลักษณะ หลีกเลี้ยงพื้นที่ใกล้แหล่งมลพิษ และควรมีมาตรการด้านความปลอดภัย เช่น ถังดับเพลิง การจัดการบริการด้านสุขภาพ ควรดำเนินการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ เช่น การตรวจฟัน สายตา การได้ยิน และตรวจสารเสพติดตามนโยบายโรงเรียนสีขาว พร้อมทั้งจัดให้มีระบบประกันอุบัติเหตุ การจัดการด้านสุขภาพ ควรใช้ช่องทางเสียงตามสายในการเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนผลิตสื่อสุขภาพ และออกแบบแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสุขภาพอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การบริหาร, ส่งเสริม, อนามัยนักเรียน

Abstract

The objectives of this research are as follows: To study school management practices that promote student health under the Loei Primary Educational Service Area Office 2. To compare personnel opinions on school

management for promoting student health, categorized by position, school size, and age, under the Loei Primary Educational Service Area Office 2. To explore guidelines for managing schools to promote student health under the Loei Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 303 personnel from schools under the jurisdiction of the Loei Primary Educational Service Area Office 2. The sample was selected using stratified random sampling based on Krejcie and Morgan's sample size table. The research tools included a 5-point Likert scale questionnaire and a structured interview. The content validity of the tools was assessed with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.80 to 1.00, and the questionnaire had a reliability coefficient of 0.80. Data analysis included descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation) and inferential statistics, including t-tests, ANOVA (F-tests), and Scheffé's method for pairwise comparisons.

The research findings can be summarized as follows:

1 .The overall level of school management for promoting student health was rated as high. Each specific area of management also received a high rating.

2. A comparison by personnel position showed statistically significant differences at the 0.05 level, both overall and by specific aspects.

3 .A comparison by school size revealed statistically significant differences at the 0.05 level overall, except for the area of environmental management, where no significant difference was found.

4. A comparison by respondent age also revealed statistically significant differences at the 0.05 level, except in the area of health education, where no significant difference was observed.

5. The proposed guidelines for promoting student health in schools include three key areas. Environmental management: Schools should ensure adequate infrastructure such as electricity, water, roads, and hygienic buildings,

avoid proximity to pollution sources, and implement safety measures such as fire extinguishers. Health services: Schools should conduct regular health screenings (e.g., dental, vision, hearing, and drug tests per the “White School” policy) and provide accident insurance. Health education: Schools should use public announcement systems to disseminate health information, encourage students to produce health-related media, and design learning plans that align genuinely with the health education curriculum.

Keywords: Management, Promote, Student health

บทนำ

ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีดำเนินไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนจำเป็นต้องเริ่มต้นจาก “การพัฒนาคน” เนื่องจากบุคคลคือฐานรากของสังคมและชาติ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงควรให้ความสำคัญกับทั้งสุขภาพกายและใจ เพื่อสร้างชีวิตที่มีคุณภาพและสมดุล (นคร ศรีสุริยชัย, 2560)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ซึ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความดีงาม มีวินัย สำนึกในความเป็นชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่นเดียวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่ระบุเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้ชัดเจนว่า มุ่งสร้างบุคคลที่มีคุณธรรม สติปัญญา สุข และความพร้อมในการเรียนรู้และประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกรอบนโยบายหลักของประเทศ ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การศึกษาต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพของนักเรียน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากการจัดการศึกษาได้ โรงเรียนในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของเด็กจำนวนมากในวัยเรียนรู้และพัฒนาตน จึงควรมีระบบอนามัยโรงเรียนที่เข้มแข็ง และมาตรการคุ้มครองด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาทางสุขภาพและอันตรายต่าง ๆ

จากมุมมองของ จุฬาลักษณ์ สร้อยสวาท (2566) ระบุว่า โรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางการสร้างและพัฒนาเยาวชนที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยระบบการศึกษาที่มีคุณภาพตามที่

กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฯ และต้องมุ่งให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ประการ หนึ่งในนั้นคือ การมีสุขภาพที่ดี รักการออกกำลังกาย มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอย่างสมวัย รัฐบาลเองก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ซึ่งระบุถึงแนวทางในการพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัย โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพให้ประชากรกลายเป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในข้อที่ 6 ซึ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพ และลดพฤติกรรมเสี่ยงด้วยการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567)

ทวีศักดิ์ อุ่นจิตติกุล (2561) กล่าวว่า เด็กคืออนาคตของชาติ และการลงทุนในสุขภาพกายและใจของเด็กตั้งแต่วัยเรียนคือการสร้างรากฐานสำคัญให้กับความมั่นคงของประเทศ เด็กวัยประถม (7–12 ปี) คือช่วงเวลาสำคัญที่พวกเขาเริ่มพัฒนาทั้งทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การเรียนรู้ทางสังคม การควบคุมอารมณ์ และการรู้เท่าทันตนเอง ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาพในวัยนี้จะส่งผลในระยะยาวต่อสุขภาวะและการเรียนรู้ในอนาคต (วไลลักษณ์ พุ่มพวง, 2564)

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่าการจัดการศึกษายังมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะด้านสุขภาพของนักเรียน เช่น การขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง และการขาดระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนบางส่วนมีสุขภาพต่ำกว่าเกณฑ์ และระบบอนามัยโรงเรียนยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในช่วงชั้นที่ 1–2 และ 1–3

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จึงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างระบบอนามัยโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมปัจจัยภายในตัวเด็กให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้เบื้องต้น เช่น การพัฒนาทักษะการกำกับตนเอง การรับมือกับปัญหา การควบคุมอารมณ์ และการสร้างทัศนคติเชิงบวก การพัฒนาด้านจิตใจนี้จะช่วยให้เด็กมีความหวัง มองโลกในแง่ดี มีแรงจูงใจในการเรียน และสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมให้บรรลุทั้งเป้าหมายด้านการศึกษาและสุขภาวะในระยะยาว จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมสุขภาพนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานโยบาย และแนวปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนระบบอนามัยโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และอายุ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2563) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการใช้อิทธิพล (Influencing) ต่อคนอีกกลุ่มหนึ่งคือ นักเรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม บรรลุสู่วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด โดยการใช้กลุ่ม คนกลุ่มที่สอง ได้แก่ ครู ในฐานะตัวแทน (Agent) ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

วิโรจน์ สารรัตน์ (2564) กล่าวถึง การบริหารว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ จุดหมายขององค์การ โดยอาศัยหลักการในการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการ อย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยใช้ทรัพยากร และเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ร่วมกัน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2564) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารการเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็น ผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อนันต์ เกตุวงศ์ (2553 : 8) ได้กล่าวว่า ความหมายกระบวนการบริหารว่าเป็นการประสานความพยายามของมนุษย์(อย่างน้อย 2 คน) และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดผลตามต้องการ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้องค์การดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยใช้หลักการบริหารตามความเหมาะสมกับบริบทนั้น ๆ เพื่อให้ผลงานที่ได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้ ประชากร ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 1,427 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 303 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan, 1970) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทางทางการบริหารโรงเรียนและการส่งเสริมอนามัยนักเรียน จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และอายุ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้จำนวน 303 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 4.1 กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
- 4.2 เตรียมอุปกรณ์จดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4.3 แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง

4.4 บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตจดบันทึกหรือใช้เครื่องมือบันทึกเสียงจากผู้รับการสัมภาษณ์

4.5 ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ

4.6 ขอบคุนผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และอายุ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ทำการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

4. ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา และอายุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

5. ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143)

3.1 t- test แบบ Independent samples

3.2 F- test แบบ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

จากผลการศึกษา พบว่าภาพรวมของการบริหารงานในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน อยู่ในระดับ “มาก” โดยเมื่อลงรายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ทุกองค์ประกอบของการบริหารอนามัยมีผลคะแนนอยู่ในระดับ “มาก” เช่นกัน โดยลำดับจาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปยังต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดสุขศึกษา ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และสุดท้ายคือ ด้านการบริการสุขภาพภายในโรงเรียน

1.1 การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้านนี้ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายข้อ โดยประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ การมีแผนงานร่วมด้านสิ่งแวดล้อม การจัดห้องเรียนและอาคารเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ การดูแลโรงอาหารให้สะอาดและปลอดภัย การตกแต่งสถานที่ด้วยไม้ประดับ การดำเนินงาน 5 ส. อย่างต่อเนื่อง และการดูแลห้องน้ำให้อยู่ในสภาพดี นอกจากนี้ยังพบว่ามี การดูแลคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้สะอาด และจัดการด้านความปลอดภัย เช่น ถังดับเพลิง และแสงสว่างภายในห้องเรียนอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในหมวดนี้คือ การจัดให้มีสาธารณูปโภคพื้นฐานอย่างครบถ้วน เช่น ถนน ไฟฟ้า และประปา

1.2 การบริการด้านสุขภาพในโรงเรียน การจัดการบริการสุขภาพภายในโรงเรียนก็อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่โดดเด่นคือ การประสานงานระหว่างโรงเรียนและสถานพยาบาล การจดบันทึกข้อมูลสุขภาพในสมุดพก การมีแผนงานด้านสุขภาพร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนการส่งนักเรียนเข้ารับการรักษาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน อีกทั้งยังมีการดูแลนักเรียนที่มีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ การปฐมพยาบาลที่ถูกต้อง และการจัดหาเวชภัณฑ์อย่างเพียงพอ นอกจากนี้นักเรียนยังได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เช่น ตรวจสายตา การได้ยิน และสุขภาพช่องปาก อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้คือ การมีระบบประกันอุบัติเหตุที่เหมาะสมภายในโรงเรียน

1.3 การจัดสุขศึกษาในโรงเรียน ด้านนี้ถือเป็นองค์ประกอบที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีความสามารถในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และถ่ายทอดเนื้อหาสุขภาพอย่างเข้าใจง่าย บรรยากาศการเรียนการสอนถูกสุขลักษณะ และมีการฝึกทักษะด้านสุขภาพให้นักเรียน มีการจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนผลิตสื่อสุขศึกษาและเผยแพร่ในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านนี้คือ การกำหนดให้มีผู้นำนักเรียนทำกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพผ่านระบบเสียงตามสายอย่างสม่ำเสมอ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรด้านการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัย

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารเพื่อส่งเสริมอนามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2.2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า ขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อความเห็นของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม ยกเว้นด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งไม่พบความแตกต่าง

2.3 จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นจำแนกตามอายุ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ยกเว้นด้านการจัดสุขศึกษาที่ไม่ปรากฏความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ

3. แนวทางพัฒนาและข้อเสนอแนะ

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนควรมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอ เช่น ถนน ไฟฟ้า และประปา ควรจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีสัญลักษณ์ เช่น ห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ ตั้งโรงเรียนในพื้นที่ปลอดภัย ห่างจากแหล่งมลพิษ และมีมาตรการความปลอดภัยชัดเจน เช่น การติดตั้งถังดับเพลิงในจุดสำคัญ

ด้านการบริการสุขภาพในโรงเรียน ควรมีระบบประกันอุบัติเหตุที่ครอบคลุมและเหมาะสม จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี เช่น ตรวจสายตา ฟัน และการได้ยิน รวมทั้งมีการตรวจหาสารเสพติดตามโครงการโรงเรียนสีขาว

ด้านการจัดสุขศึกษาในโรงเรียน แนะนำให้โรงเรียนเพิ่มกิจกรรมเผยแพร่ความรู้สุขภาพผ่านระบบเสียงตามสายอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อความรู้ด้านสุขภาพ และออกแบบแผนการสอนสุขศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงาน สาธารณสุข โรงพยาบาล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น การ ตรวจสุขภาพประจำปี หรือการให้ความรู้เรื่องโภชนาการ สอดคล้องกับ ประธาน ชันทยะศ (2566) ได้ศึกษาการบริหารงานดูแลหอพักนอนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานดูแล หอพักนอนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ กิจกรรมประจำวันของนักเรียนประจำ การจัดหอนอนนักเรียน งานกิจการ นักเรียน งานโภชนาการ งานอนามัยโรงเรียน งานอาคารสถานที่ แนวทางการพัฒนาควร กำหนดโครงสร้างเวลากิจกรรมทักษะการดำรงชีวิตตามระดับชั้น ควรกำหนดหลักเกณฑ์ใน การจัดนักเรียนเข้าหอนอนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ มีพี่เลี้ยงดูแลร่วมกับครูหอนอน ควรให้ ความสำคัญกับการดูแลสุขอนามัยนักเรียน ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกประเมินความสะอาด ทั้งสถานที่ล้างภาชนะ ที่เก็บภาชนะ และการกำจัดเศษอาหารอย่างถูกวิธี และมีระบบ อินเทอร์เน็ตให้พร้อมใช้งานในโรงเรียน บูรณาการทักษะการดำรงชีวิตกับการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก ตำแหน่งที่แตกต่างอาจ สะท้อนถึงระดับความเข้าใจและการมีส่วนร่วมที่ไม่เท่ากันในการส่งเสริมอนามัยนักเรียน สอดคล้องกับ อัมพร สมพงษ์ (2567) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ ด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 9 ผลการศึกษา: ผลการศึกษสนับสนุนการขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ ด้านสุขภาพ ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ เขต สุขภาพที่ 9 โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และขนาด สถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และ ขนาดสถานศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดใหญ่มีทรัพยากรและงบประมาณมากกว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้สามารถจัดหาบริการสุขภาพและจัดกิจกรรมสุขศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่อาจมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ สอดคล้องกับอัมพร สมพงษ์ (2567) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 9 ผลการศึกษา: ผลการศึกษานับสนุนการขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 9 โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดสุขศึกษาในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารหรือครูที่มีอายุมากกว่าอาจมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดการสิ่งแวดล้อมและบริการสุขภาพมากกว่า ส่งผลให้มีความสามารถในการพัฒนาพื้นที่และจัดสรรทรัพยากรที่เอื้อต่อสุขภาพของนักเรียนได้ดีกว่า สอดคล้องกับอัมพร สมพงษ์ (2567) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 9 ผลการศึกษา: ผลการศึกษานับสนุนการขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 9 โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักเรียน การจัดสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า และประปาที่เพียงพอ จะช่วยสร้างความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางและดำรงชีวิตในโรงเรียน นอกจากนี้ อาคารสถานที่ต้องมีสุขลักษณะที่ดี เช่น ห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน โรงเรียนควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุขและ

มลพิษ เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน การติดตั้งถังดับเพลิงในจุดต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นการเพิ่มมาตรการความปลอดภัยในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความอุ่นใจให้แก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน การจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน การมีบริการสุขภาพที่ครบถ้วนและทั่วถึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมอนามัยของนักเรียน ระบบประกันอุบัติเหตุที่เหมาะสมจะช่วยคุ้มครองนักเรียนจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น การตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดตามโครงการโรงเรียนสีขาว เป็นมาตรการที่ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา การตรวจสุขภาพประจำปี เช่น การตรวจสายตา การตรวจการได้ยิน และการตรวจฟันและช่องปาก จะช่วยในการคัดกรองและดูแลสุขภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสุขภาพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น การจัดสุขภาพศึกษาในโรงเรียนการให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่เด็กนักเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม โรงเรียนควรกำหนดให้มีผู้นำนักเรียนทำกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพผ่านระบบเสียงตามสายอย่างสม่ำเสมอ การเปิดโอกาสให้นักเรียนผลิตสื่อความรู้และเผยแพร่ให้แก่เพื่อนนักเรียน จะช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และสร้างความตระหนักในเรื่องสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนการสอนสุขภาพที่สอดคล้องกับหลักสูตร จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีต่อสุขภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียน จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียน จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดสุขภาพศึกษาในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน และแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอนามัยนักเรียนด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ควรมีสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ควรจัดตั้งระบบประกันอุบัติเหตุให้ครอบคลุมนักเรียนทุกคน เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการดูแลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัดให้มีการตรวจสุขภาพเพิ่มเติม เช่น การตรวจสุขภาพจิต พัฒนาห้องพยาบาลและจัดหาเวชภัณฑ์ที่จำเป็นให้ครบถ้วน

1.2 ในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ควรพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า และประปา ให้เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่ของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรม 5 ส. อย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพิ่มมาตรการดูแลความปลอดภัย เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณเสี่ยงภัย และการจัดอบรมดับเพลิงเบื้องต้นให้กับนักเรียนและบุคลากร

1.3 ในด้านการจัดศึกษาในโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ศึกษาและจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาหลักสูตรสุขภาพให้ทันสมัย และจัดอบรมพัฒนาครูสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนสุขภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรม 5 ส. เพื่อเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

2.3 ควรศึกษาการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำนักเรียนในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จุฬาลักษณ์ สร้อยสวาท. (2566). แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7. *วารสารปารมิตา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวสุวิสิดาราม*, 5(2), 1-15.
- นคร ศรีสุริยชัย. (2560). การดำเนินงานพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกาย โรงเรียนบ้านมะมั่ง อำเภอพลับพลาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 2. ใน *การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. เรียกใช้เมื่อ 31 ตุลาคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news
- ประธาน ชื่นทะยศ. (2566). “การบริหารงานดูแลหอพักนอนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(4), 897-908.
- วไลลักษณ์ พุ่มพวง. (2564). “ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพใจโดยใช้สติต่อสุขภาวะทางจิตใจของนักเรียนประถมศึกษา”. *วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 35(1), 34 -51.
- วิโรจน์ สารัตนนะ. (2564). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2563). *การบริหารการศึกษาและทรัพยากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ทวีศักดิ์ อุณจิตติกุล. (2561). *คำสอนของพ่อรอให้ลูกหยุดการทุจริตคอร์รัปชัน*. เติลินิวส์. เรียกใช้เมื่อ 31 ตุลาคม 2567 จาก <https://d.dailynews.co.th/article/624630/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. (2567). *สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2*. เรียกใช้เมื่อ 31 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.loei2.go.th/>
- อนันต์ เกตุวงศ์. 2523. *หลักและเทคนิคของการวางแผน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัมพร สมพงษ์. (2567). “ประสิทธิผลของการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 9”. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 : วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 18(2), 711-24

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). “Determining sample size for research activities”. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607